

Factsheet: De Atlantische steur (*Acipenser sturio*)

Verbonden met de Rijn

De Atlantische steur is een tot de verbeelding sprekende vis. Groot, indrukwekkend, een oeroude reus van onze rivieren en de Noordzee. Maar het gaat niet goed met 'onze' Steur. De enige steuren we nog hebben zijn Aziatische steuren in vijvers. Dat kan beter. ARK gaat zich inzetten voor de Steur. Maar hoe zit het eigenlijk met deze vis? Op die vraag geeft deze factsheet een antwoord.

De Atlantische Steur en de Nederlandse rivieren

- De Atlantische steur, die een lengte tot 3,5 meter kan bereiken, is de grootste vis die vroeger in de binnenwateren van West Europa rondzwom.
- Nu komt de Atlantische Steur in Europa alleen nog voor in de monding van de Gironde, bij Bordeaux in Frankrijk. Dankzij grote inspanning van Franse natuurorganisaties wordt ze voor uitsterven behoed.
- Opmerkelijk is dat ze, pas jongen kunnen krijgen rond het tiende à vijftiende levensjaar. Daarnaast worden ze ongeveer even oud als wij.
- Dat het zo lang duurt voor ze voor nakomelingen kunnen zorgen, maakt ze kwetsbaar. De kans dat twee geslachtsrijpe dieren van deze zwervers tegelijk de Rijn op zwemmen moet als uitgesloten worden beschouwd. We zullen de Atlantische steur daarom moeten helpen.
- De Rijn was ooit een zeer belangrijk leefgebied van de Steur. Door verschillende oorzaken, o.a. vervuiling en overbevissing, is deze soort in de jaren '50 van de vorige eeuw in Nederland uitgestorven.
- Als geen andere diersoort maakt de Atlantische Steur duidelijk hoe belangrijk het is dat de rivier, de monding en de zee als een samenhangend natuurgebied functioneren. In hun lange levensloop hebben zij dit hele gebied nodig om zich te voeden, voort te planten en op te groeien.
- Het is nu onze verantwoordelijkheid om deze prachtige oervis ook in Nederland weer een toekomst te geven.

De Nederlandse Steur: *Acipenser sturio*

- Door recente archeologische ontdekkingen weten we dat er twee steursoorten in Europa voorkwamen. De Europese Atlantische steur, *Acipenser sturio* en de Noord Amerikaanse Atlantische steur, ook wel Oostzee steur genoemd, *Acipenser oxyrinchus*.
- *Acipenser sturio* is de steursoort die thuis hoort in de rivieren die uitmonden in de Noordzee. *Acipenser oxyrinchus* komt voor in de Oostzee en de rivieren die daar op uitmonden.

De Steur weer terug in Nederland?

- Een gezonde rivierdelta is een delta met Steur en Zalm. Maar het valt niet te verwachten dat de Atlantische steur vanzelf terug komt in de Rijn en Maas.
- De Steur herstelt zich langzaam in Frankrijk en hij komt van daar uit onze kant weer op. In de winter verblijft een klein deel van de Franse populatie op de Noordzee, maar in het begin van het voorjaar zwemmen zij terug naar de Gironde. Deze Atlantische steuren herkennen de Nederlandse rivieren niet als paaigebied en geboortegrond.
- Nederland moet weer bekend worden met de Steur. We kunnen de Steur helpen om de mogelijkheden te benutten die het leefgebied in de Rijn biedt. Nederland kan nu laten zien dat een gezonde delta ons menens is.
- Als beheerder van de toegang tot de Rijn heeft Nederland een belangrijke verantwoordelijkheid voor de toekomst van de Steur

Kansen voor de steur

- Samen werken aan een gezonde, toekomstbestendige Rijn- en Maasdelta betekent niet alleen een goede, innovatieve manier om ons tegen hoogwater te beschermen. Ook de planten en dieren verdienen een plek. De Steur staat daarvoor symbool.
- Er is eindelijk weer hoop voor de Steur! In 2007 is het voor het eerst gelukt om steuren in gevangenschap te laten voortplanten. de afgelopen jaren werden enkele duizenden jonge vissen vrijgelaten in de buurt van de natuurlijke paaigebieden in de Garonne en de Dordogne in Frankrijk.
- Waterkwaliteit van de Rijn is afgelopen jaren voldoende hersteld, de rivier heeft paaigronden en voedsel.
- Ook in Nederland kunnen we de Steur een handje helpen door een kweekprogramma op te zetten, zodat we weer Steuren krijgen die de Rijn zien als geboortegrond.
- Meer toegankelijke riviermondingen zullen het leefgebied en de migratiemogelijkheden voor trekvis zoals Zalm en Steur aanzienlijk vergroten.
- Het steurproject in Frankrijk laat zien dat met samenwerking knelpunten zoals afsluitingen, vervuiling en bejaging opgelost kunnen worden.

ARK gaat zich inzetten voor de terugkeer van de Steur in de Nederlandse wateren. Door te zorgen dat steuren weer de Rijn als geboortegrond en paaigebied zien, door onze delta toegankelijk te maken en Nederland weer bekend te maken met deze prachtige vis.

Contact

Bram Houben, ARK Natuurontwikkeling: bram.houben@ark.eu

Gijs van Zonneveld, ARK Natuurontwikkeling & WNF: gijs.vanzonneveld@ark.eu